

Övertalighet för professorer vid Uppsala universitet - handläggningsordning vid befarad

---

1. Inledning

Universitetet har, vid befarad övertalighet för en professor, förbundit sig att så långt möjligt trygga anställningen och därmed minska risken för att den akademiska friheten inskränks. Detta gäller såväl anställning efter kungörelse som efter befordran.

Om det föreligger övertalighet för en professor kommer rektor därför, efter samråd i universitetsledningen, att erbjuda berörd professor att råd inhämtas från internationellt erkända kollegor (peer review) om den verksamhet som är hotad. Visar det sig därvid att det rör sig om en framstående forskare och lärare kommer universitetet att göra extra ansträngningar för att vederbörande skall kunna behålla sin anställning som professor vid universitetet.

2. Professorers anställningsskydd vid arbetsbrist

beskrivs i bilaga 1

3. Arbetsbristutredning

Sedvanlig verksamhetsanalys och arbetsbristutredning enligt universitetets riktlinjer skall ske vid institution/ motsv/fakultet i samverkan med personalavdelningen. Övertalighet kan i vissa fall uppkomma om en fakultet i besparingssyfte överväger åtgärder som kan komma att hota anställning som professor. (Riktlinjer för hantering av övertalighet vid Uppsala universitet, Dnr 2871/97)

Förhandling med personalorganisationerna enligt 11 § MBL med anledning av ovanstående skall genomföras på institutions- eller fakultetsnivå. Personalavdelningen är behjälplig vid förhandlingen.

Samråd skall därefter ske mellan fakultet och personalavdelningen i syfte att utröna alternativa lösningar till uppsägning.

4. Samråd i universitetsledningen

Om det föreligger övertalighet för en professor kommer rektor, efter samråd i universitetsledningen och om berörd professor samtycker till detta, att uppdra åt berörd fakultetsnämnd att genomföra en särskild sakkunnigprövning beträffande den verksamhet som är hotad.

5. Rektors anvisningar till fakultetsnämnden

Sakkunnigförfarandet skall beredas av berörd dekanus. Fakultetsnämnden yttrar sig över sakkunnigbedömningen till rektor.

5.1 Externa sakkunniga

Två externa sakkunniga på hög expertisnivå skall utses av fakultetsnämnden för uppdraget. De sakkunniga skall bedöma och värdera nedan listade kriterier. De sakkunniga skall avge ett omdöme om hur arbetet förhåller sig till världsledande forskning inom området, liksom en bedömning av potentialen.

Forskning

1. Pågående forskning.

En utvärdering av forskningsprogrammet skall innehålla nivån på forskningen, originalitet, en värdering av programmet jämfört med forskningsfronten inom ämnet.

2. Publikationsfrekvens under de senaste sex åren

Kommentar ang publikationsfrekvensen samt ett övergripande utlåtande

3. Publikationsprofil

Kommentar om publikationsprofilen (high impact - low impact)

4. Forskningsanslag

Forskningsanslag från anslagsgivare som använder peer review

5. Föredrag - som inbjuden föredragshållare

Inbjuden föredragshållare vid internationella konferenser. Särskild betona föredrag vid de mest framstående konferenserna inom ämnesområdet.

6. Internationella expertpaneler

Internationella uppdrag som expert vid utvärdering av forskning.

Undervisning

Tredje uppgiften

Priser

Förtroendeuppdrag

5.2 Anvisningar till sakkunniga

Mall för brev i bilaga 2.

5.3 Skrivelse till berörd professor

Mall för skrivelse i bilaga 3.

6. Rektors beslut

Rektor skall, med ledning av fakultetsnämndens yttrande efter genomfört sakkunnigförfarande, fatta beslut om ärendet skall fullföljas genom uppsägning eller ej. Rektors beslut fattas efter föredragning av dekanus i samråd med personalchefen.

Bilaga 1

Professorers anställningsskydd vid arbetsbrist
(inkl. medels-/arbetsbrist)

Professorers anställningsskydd skiljer sig utifrån vilka regler som gällde vid tiden för tillsättnings- eller anställningsbeslutet.

1. Fullmaktsprofessorer

Professorer som har utnämnts av regeringen enligt de regler som gällde fram till den 1 juli 1993 kan inte sägas upp på grund av arbetsbrist.

(dåvarande reglering i lagen (1976:600) om offentlig anställning, prop till högskolelagen (prop 1992/93:1 s 58 f), jmf övergångsbestämmelsen till upphävandet av 3 kap 4 § högskolelagen 1992 (SFS 1997:1330)

2. Lokalt tillsatta förordnandeprofessorer enligt regler gällande före 1 juli 1993

Professorer som har förordnats av ett universitet under tiden 1 november 1988 - 30 juni 1993 kan sägas upp på grund av arbetsbrist.

Det är fråga om tillsvidareförordnanden som inte går att hänföra under bestämmelserna om fullmakt. Vilket anställningsskydd som tillkommer innehavarna av dessa tjänster är inte uttryckligt angivet i författningstext för högskoleväsendet, varför lägsta tänkbara anställningsskydd är det som följer av reglerna om krav på saklig grund i 7 § lagen om anställningsskydd.

(I prop 1996/97:141 s 28 sägs att en fullmaktsanställd professor har en större anställningstrygghet än en professor med tillsvidareanställning.)

3. Lokalt tillsatta professorer enligt regler gällande för tiden 1 juli 1993 - 31 december 1998

Professorer som har anställts av ett universitet efter det att fullmaktssystemet för professorer avskaffades den 1 juli 1993 (och fram till den 31 december 1998) kan inte sägas upp på grund av arbetsbrist.

Dessa har med stöd av en särskild reglering i dåvarande högskolelag en ställning motsvarande fullmaktsanställning.

(3 kap 4 § högskolelagen 1992, prop 1992/93:1 s 58 f och 86)

4. Professorer tillsatta enligt regler gällande fr o m 1 januari 1999

Professorer som har anställts av ett universitet från och med den 1 januari 1999 kan sägas upp på grund av arbetsbrist. Den arbetsrättsliga specialregleringen i 3 kap 4 § högskolelagen upphävdes i och med ikraftträdandet av befordringssystemet i högskoleförordningen. Allmänt tillämpliga regler i främst lagen om anställningsskydd skall tillämpas. (prop 1996/97:141 s 28 ff, budgetprop 1997/98:1 utgiftsområde 16 s 11-112)

Bilaga 2

..... Datum

- Sakkunnig (efter överenskommelse)

Anställning som professor i XXX med placering vid

Vid befarad övertalighet för professorer har universitetet förbundit sig att så långt möjligt trygga anställningen för dessa, oavsett om professorn anställts efter kungörelse eller efter befordran, och därmed minska risken för att den akademiska friheten inskränks. Om det föreligger övertalighet för en professor kommer rektor därför, efter samråd i universitetsledningen, att inhämta råd från internationellt erkända kollegor (peer review) om den verksamhet som är hotad. Visar det sig därvid att det rör sig om en framstående forskare och lärare kommer universitetet genom rektor att göra extra ansträngningar för att vederbörande skall kunna behålla sin anställning som professor vid universitetet.

På XX fakultetsnämndens vägnar vill jag tacka Dig för att Du åtagit Dig uppdraget att som sakkunnig särskilt granska NN:s kompetens.

Ditt yttrande kommer att ingå i underlag till rektors beslut varför det enligt tidigare överenskommelse skall vara YY tillhanda senast ZZ.

Utlåtandet

Du skall bedöma och värdera NN:s arbete enligt nedan listade kriterier och avge ett omdöme om hur arbetet förhåller sig till världsledande forskning inom området, liksom en bedömning av potentialen. Forskning

1. Pågående forskning

- - En utvärdering av forskningsprogrammet skall innehålla nivån på forskningen, originalitet, en värdering av programmet jämfört med forskningsfronten inom ämnet.

2. Publikationsfrekvens under de senaste sex åren

- - Kommentar ang publikationsfrekvensen samt ett övergripande utlåtande

3. Publikationsprofil

- Kommentar om publikationsprofilen (high impact - low impact)

4. Forskningsanslag

- o Forskningsanslag från anslagsgivare som använder peer review
5. Föredrag - som inbjuden föredragshållare
- o
    - Inbjuden föredragshållare vid internationella konferenser. Särskild betona föredrag vid de mest framstående konferenserna inom ämnesområdet.
6. Internationella expertpaneler
- o Internationella uppdrag som expert vid utvärdering av forskning.

Undervisning

Tredje uppgiften

Priser

Förtroendeuppdrag

Bilaga 3

Till berörd professor

Särskild sakkunnigprövning (peer review)

Uppsala universitet vill så långt möjligt trygga anställningen för universitetets professorer och därmed minska risken för att den akademiska friheten inskränks. På grund av risk för övertalighet som berör Din anställning som professor och som ett led i universitetets fortsatta strategiska planering har rektor därför beslutat att före slutgiltigt beslut i ärendet erbjuda Dig en extern sakkunnigranskning för att bedöma och värdera hur Ditt arbete förhåller sig till dem som är världsledande inom Ditt ämnesområde.

Sakkunnigförfarandet bereds av fakultetsnämndens dekanus. Fakultetsnämnden avger sedan sitt yttrande till Rektor som fattar beslut i ärendet.

Om Du samtycker till sakkunnigprövningen ombeds Du att skriftligt meddela detta och därefter ställa underlag för bedömning till förfogande.